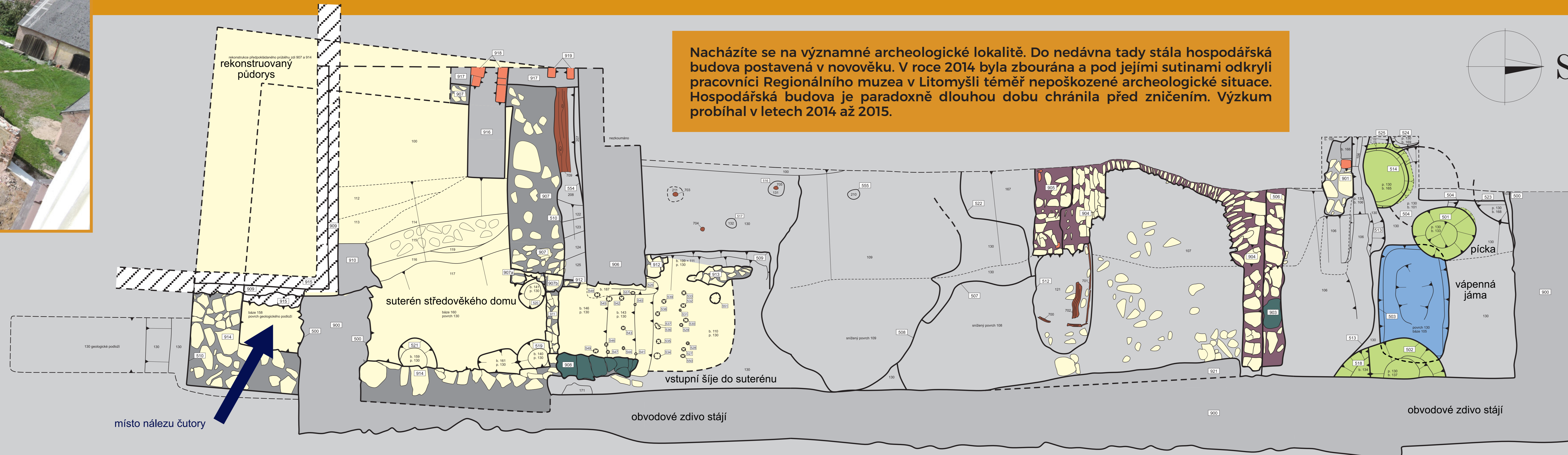

ARCHEOLOGICKÁ LOKALITA „U FARY“ V MĚSTEČKU TRNÁVCE

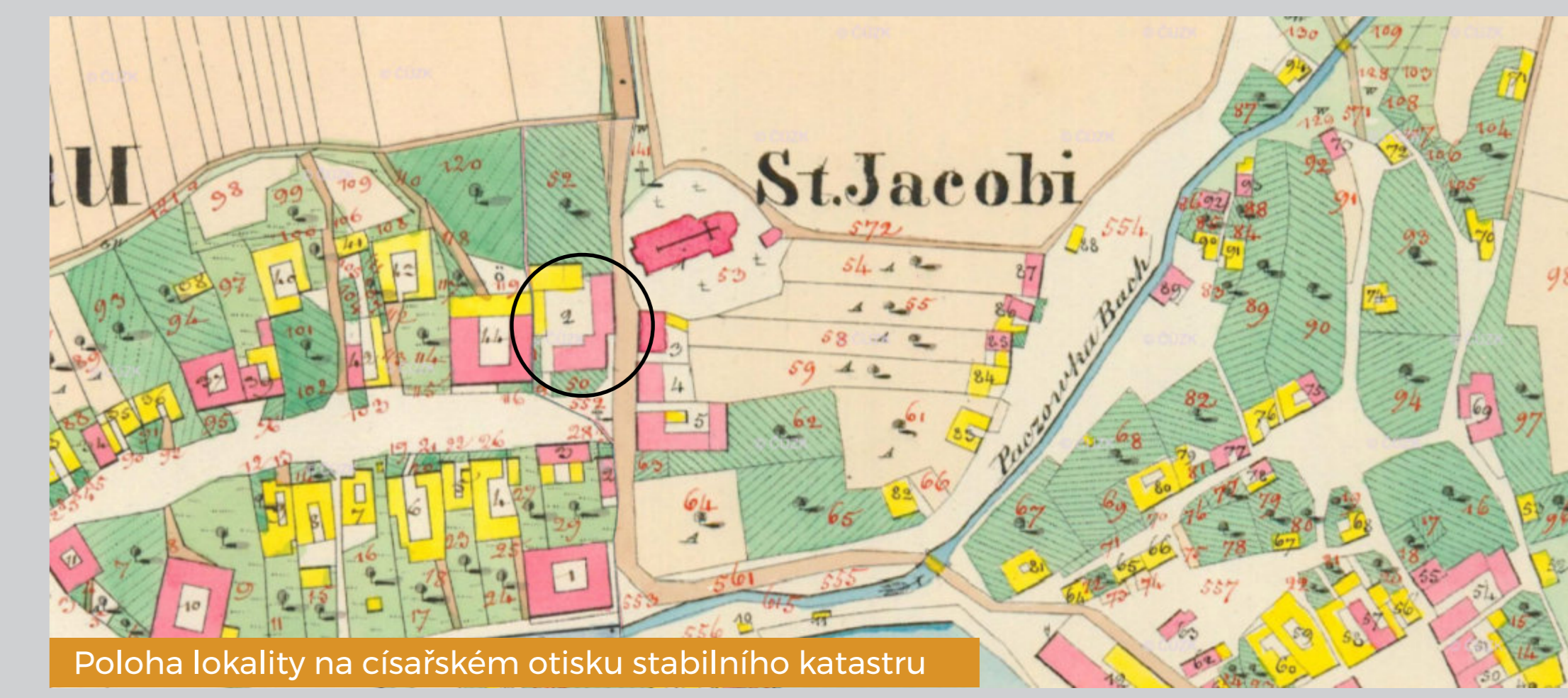
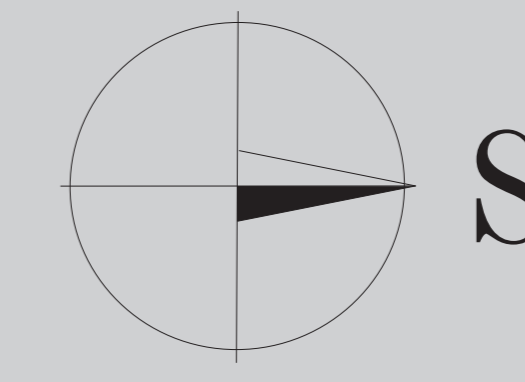

Současný stav - v dlažbě naznačen průběh zdiva domu

Celkový plán se zkoumanými archeologickými situacemi

Nacházíte se na významné archeologické lokalitě. Do nedávna tady stála hospodářská budova postavená v novověku. V roce 2014 byla zbourána a pod jejími sutinami odкрыli pracovníci Regionálního muzea v Litomyšli téměř nepoškozené archeologické situace. Hospodářská budova je paradoxně dlouhou dobu chránila před zničením. Výzkum probíhal v letech 2014 až 2015.

Poloha lokality na císařském otisku stabilního katastru

Nálezová situace

STŘEDOVĚK (14. - 16. STOLETÍ)

V průběhu středověku zde vznikla stavba, ze které se nám dochoval kamenný suterénní prostor (na celkovém plánu jeho zdivo šedou barvou, vnitřní část se vstupní šjíí žlutě). Vcházelo se do něho po schodišti tzv. vstupní šjíí. Jednotlivě stupně schodiště byly vykopány do podloží a zpevněny prkny. Kdy přesně objekt vznikl, výzkum nezjistil, zaniká však v důsledku požáru, ke kterému dochází někdy na konci 15. nebo v první polovině 16. století. Zkoumaná část objektu nebyla po požáru obnovena. Do suterénu se propadl strop nebo stěna domu, což dokládají zde nalezené velké mazaníkové bloky s otisky prken a trámů. V objektu zůstal „zakonzervován“ i organický materiál v podobě zuhelnatělých obiliek. Jedna z nádob obsahovala např. obilky prosa setého (*Panicum miliaceum*), které se zřejmě pěstovalo jako jař na menších polích v okolí. Na místě zaniklé stavby pak byla postavena dnešní fara a hospodářské budovy.

V destruktivních vrstvách stavby byl nalezen železný pant a kování dveří, kterými se vstupovalo do suterénu. V suti se nacházela i horní část mléčného kamene z ručního mlýnu na zpracování obilí. Výjimečný je však získaný soubor keramických nádob. Dochovaly se téměř celé tvary kuchyňských hrnců, džbán, pánev na nožkách (tzv. trojnožka), poháry a keramický cedník. Nádoby zde nalezené sloužily k uchování zásob, stolování (poháry) i k vaření v tzv. černé kuchyni. Zcela unikátní je nález kovové čutyry, která ležela v destruktivní mazaníkové vrstvě. Ve středověku a raném novověku se užívaly k ložení tekutin, např. vína, a to hlavně na cesty.

V blízkosti tohoto objektu byla nalezena i středověká vápenná jáma (na plánu modře). Jáma obsahovala kusy mramoru, které sloužily jako surovina na výrobu velmi kvalitního vápna.

Zdivo suterénu středověkého domu

PRAVĚK MLADŠÍ DOBA BRONZOVÁ (1300/1250 - 1025 PŘ. N. L.)

V mladší době bronzové se zde na mírném svahu rozkládalo sídliště kultury lužických popelnicových polí. Kultura zde zanechala stopy v podobě kruhových a oválných zahloubených objektů (na celkovém plánu zeleně).

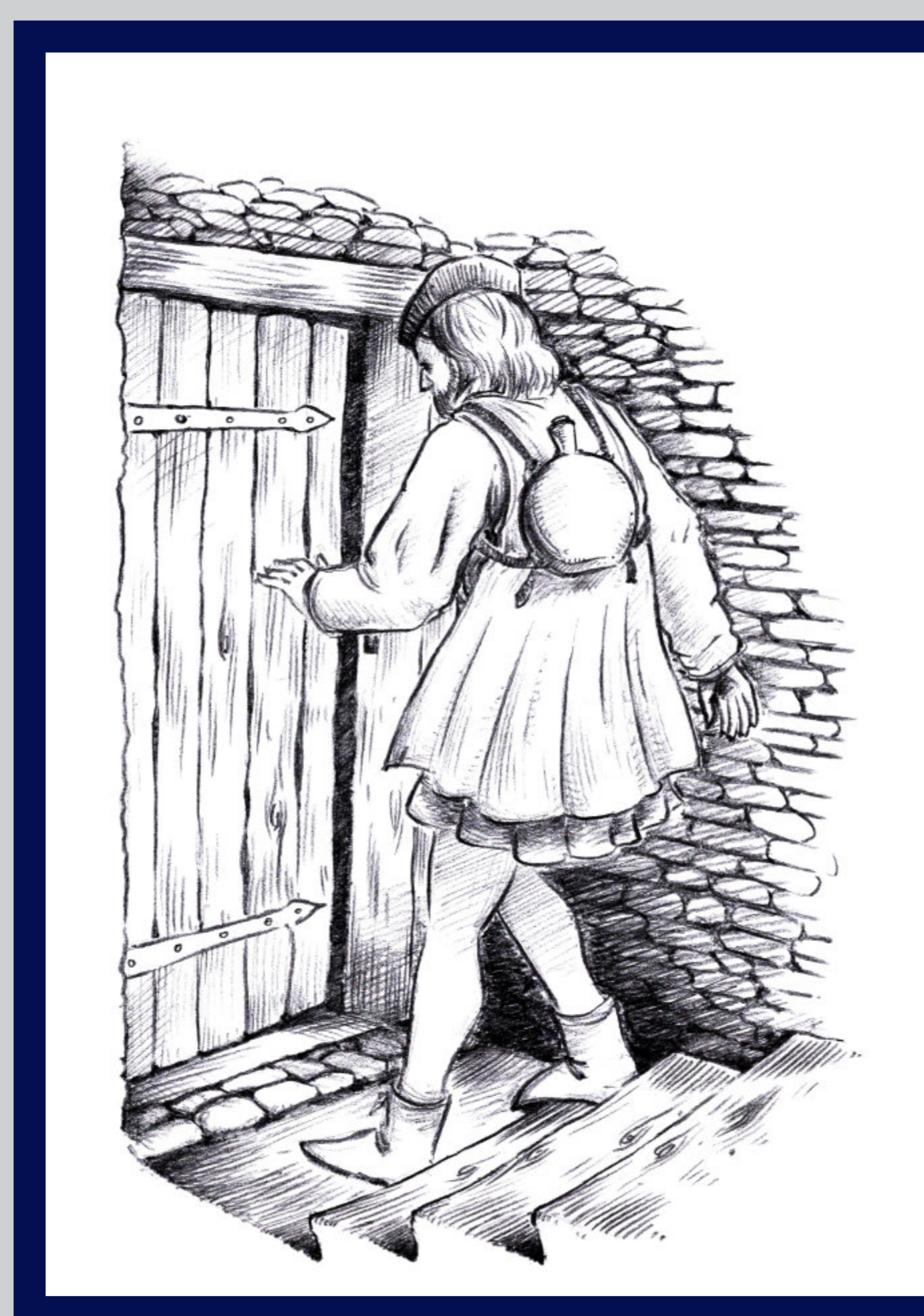
V jednom z objektů se dochovala píckva. Textilní výrobu na sídlišti dokládají nalezená tkalcovská závaží vertikálního stavu. Raritou je nalezený závěsek vyrobený z vápence, který pochází ze Středomoří. Ve výplni objektů se nacházela celá řada keramických nádobí: od drobného šálku přes miskovitý koflík se dvěma ouškami, osudí (amforu) s drobnými ouškami, okřín (dvoukónický hrnec) až po zlomky velkých masivních hrnců - zásobnic, ve kterých se uchovávaly např. zásoby obilí. Tyto tvary nádob jsou typické právě pro kulturu lužických popelnicových polí. Sídlíště bylo patrně rozsáhlejší a zřejmě zasahovalo i dále do prostoru dnešní silnice. O delším trvání osady svědčí i nalezená mazanice (výmaz stěn staveb), která nese stopy výmalby bílou barvou.

Závaží tkalcovského stavu

Nádobka s obilkami

Magnetická rezonance

Stav po vyjmutí ze země

Vstupní šjíí s kulovými jamkami po upevnění prken

Soubor keramických nádob ze suterénu domu

Objekt s píckvou

Miskovitý koflík

Okřín

0 10cm

Fragment zásobnice

Závěsek

0 5cm

Osudí

Nález čutyry v suterénu domu

Zahloubený objekt